

bolan! In milijone je in bode v nemal, tolažil in osrečeval živ izgled Kristusov, ki ima čudežno moč nad človeškim srcem.

To je Zveličar sveta! — Kako pa misli in dela politika tega sveta? Kakor nekdanji farizeji in paganski modrijani, hoče politika Zveličarju k večjemu le to še pustiti, da velja kot „nazaretski modrijan“, ter naj svet veruje, če hoče, kar je ta „modrijan“ veselega povedal, ne pa, kar je resnega govoril, storil in zažugal. Odrešenja, zadoštenja za greh, opravičenja po božji milosti in posredovanja svete cerkve, — tega sedanja politika ne pozna in veljati ne pusti. Zatorej je prišla v svoji modrosti do postave, da se „k verskemu dejanju nihčér priglanjati ne sme“, ter ne vidi v zakonski zvezi, na kateri sloni blagor rodovin, sosesk in dežel, druga kot „državljansko pogodbo“, ki spada celó pod oblast države. Politika denešnjega časa noče nič več slišati o tem, da ima prihod Zveličarja na zemljo bistveno ta pomen, da se naj narodi in državni podložniki vzrejajo po nauku in po pripomočkih Kristusovih za nebesa! Zatorej nočejo denešnji državniki in politikarji sveti cerkvi več na pomoč biti, da verniki izvršujejo božje in cerkvene postave; zatorej se ne gleda več na to, so-li državne postave v soglasji s kršanskimi ali ne; zatorej se je iznašla fraza: ločenje cerkve od države, šole od cerkve; zatorej ne spoštuje novošegna politika katoliške cerkve kot polnovlastne služabnice in namestnice Kristusove, marveč biti s postavami podvreči cerkev državi, osnovati vzrejo cerkvenih služabnikov po vodeni osnovi brezverskih državnikov, in državo postaviti pred svet kot edino oblast, ktere se ima vse podvreči, od ktere naj pričakuje vsak ves blagor, vso srečo!

Tako se je odkrivala brezverska politika 18stoletni kršanski zgodovini, je odstranila Zveličarja sveta, in namesto njega oznanjuje in priporoča ljudem — državo, ki naj uravnava vse razmere tega sveta! —

Mi kršanski Slovenci hočemo sicer pokorni biti posvetni oblasti, trdno se pa pred vsem držati Zveličarja, ker vemo, da nam slednjič vse drugo nič ne pomaga, če nismo v življenji Zveličarju podobni postali. In ker edino le sveta cerkev — ne pa država — med Bogom in nami posreduje, se hočemo nje zvesto držati, kajti „žid cerkve za mater nima, ne bo tudi Boga za očeta imel“, uči sv. Ciprijan.

Štajerski dež. zbor.

IV. Seja. (Konec.) Poročilo dež. odbora gledé deželnih zdravnikov gre v odbor za obdelovanje zemljiš. Dež. odbor predaga dvoje: 1. da naj dež. odbor — dokler se po skušnjah ne pokaže, je-li vse dobro — pritrdi naredbam dež. odbora zastran imenovanih 10 dež. žvinskih zdrav-

nikov, njih okrajév in službenih mest in opravil; 2. pa odboru pooblastilo da, z vlado se pogoditi, kako in proti koliko plači da naj dež. žvinski zdravniki one reči opravljajo, ki spadajo v državno zdravstveno službo; o vsem drugem pa, kar je le začasno vpeljano, naj dež. odbor tačas prena redbe nasvetuje, ko bode skušnija pokazala, kar je prena redbe potrebno. Pri predlogu dež. odbora: da se naj Vojniški trg z okolico izloči od drugih srenj, ktere se naj z imenom: „Škofja ves“ v posebno srenjo združijo — se vname debata. Baron Rast bi bil najrajše imel, da ostane nenaravna zveza kmečkih srenj s trško, torej predlaga, da se predlog povrne odboru za srenjske zadeve. Dr. Nekerman ni za to, ampak hoče, da se stvar v obravnavo vzame. Dr. Dominkuš se strinja s predlogom barona Rasta, češ, da stvar ni celó jasna. Pri glasovanju pa pade Rastov predlog s 24 proti 23 glasom in stvar pride takoj v posvetovanje. Dr. Srnec je za to, da se okolica tudi pridruži drugim kmetiskim srenjam; dr. Nekerman je pa nasproti, češ, da je prošnja za izločenje okolice le vsled hujskanja (?) se vložila. Na to odstopi dr. Srnec od svojega predloga in predlog dež. odbora obvelja s 33 glasovi.

Tudi nekterim nemškim srenjam se izločenje iz dozdanih večjih srenj dovoli. — Predlog dež. odbora: da se šoštanjski trg kot srenja za se vstanovi, kmečke srenje pa v novo „Drožmirsko“ srenjo združijo — vzbudi zopet debato, ki je pokazala, da so liberalci sploh nasprotniki kmečke svobode ter radi z vlado vlečejo. Ker je namreč okr. zastop šoštanjski z 9 proti 7 glasom zavrgel bi prošnjo km. srenj za izločitev, in ker je proti temu tudi glavarstvo in dež. vlada se izrekla, je liberalni dr. Heilsberg predlagal, da se naj predlog za izločitev odbije, alj vsaj odda odboru za srenjske zadeve v pretres; baron Rast je pa celó nasvetoval, nad tem vprašanjem prestopiti k dnevnemu redu, češ, da so c. k. oblastn-je proti izločenju! Poslanec Lohninger se je zopet pokazal pametnega moža nasvetovaje, da se stvar po vsaki ceni naj v obravnavo vzame, ker trške in kmečke srenje vkup ne sodijo. Temu je pritrdil tudi baron Hakelberg.

Poslanec Bärnfeind, izvrsten kmet v judenburškem okraji, je postavil v izgled izločene srenje okoli Knittelfelda, ki zdaj veliko ložje in boljše vse svoje srenjske zadeve oskrbujejo kakor poprej, ko je bilo 16 katastralnih srenj s mestom združenih. Herman kot poročevalec dež. odbora podpira krepko izločitev kmečkih srenj, ktere ravno s tem, da hočejo za se biti, kažejo, da to tudi zamorejo biti. Kar pa zadeva glasovanje šoštanjskega okr. zastopa, se temu ni čuditi, ker je načelnik pritiskal na to, da se km. srenjam prošnja odbije, in ker načelnik menda še zdaj misli, da se morajo srenje ravnati po srenjskem poslu, namesto da se posel ravnajo po srenjah.

Pri glasovanju pade predlog dr. Heils-

berga, in stvar pride v obravnavo, pri kateri skuša dež. predsednik, baron Kúbek, vladino stališče s tem opravičiti, da mnoge srenje naloženih vladnih poslov prav opravljati ne znajo, da je torej boljše, če ostanejo pri trgih, v katerih je več inteligence. To pojasnuje z izgledom, da je pred poslednjimi volitvami neka srenja, o kateri se je reklo, da je zmožna srenjske zadeve sama oskrbovati, zapisnik volilcev po alfabetu volilcev sestavila, in od črke R naprej vse volilce izpustila, ker je volilce po tretjinkah štela. To vzbudi smeh pri večini zbornice.

(Poslanec Bärenfeind je — po sporočilu v „Vtld.“, ki se nam prav vrjetno dozdeva — od dotične, zasmehovane kmečke srenje pojasnilo dobil, da je sicer ondašnje okr. glavarstvo zapisnik volilcev srenji nazaj poslalo, od srenje pa podučeno bilo, da od črke R sploh takih srenjčanov več ni, ki bi volilno pravico imeli.)

Proti deželnemu predsedniku se obrneta Lohninger in Bärnfeind. Prvi reče: da večidel itak okr. glavarstva pri sestavljanju volilnih zapisnikov kakor tudi v drugih rečeh srenjam pomagati morajo, da pa to braniti ne more izločenja km. srenj; kajti če hočete, da bodo res srenje same vse opravljale, kar jim naložite, jim morate dati vladnih organov na pomoč. Bärnfeind pa reče, da to, kar je dež. predsednik na smeh postavil, velja tudi o nekterih okr. glavarstvih, ki dostikrat še slabše delajo kot srenje same. — To odbija dež. predsednik z nevoljo. — Potem je bil z večino glasov predlog za izločitev sprejet.

(Na dalje sledi v novem letu, in to bolj urno, ker so stenografični zapisniki precej dodelani.)

Gospodarske stvari.

Turška goveja kuga.

(Konec.)

Posebne dolžnosti tistih, ki imajo opraviti z živino.

§. 17. Vsak čas naj se pazi na te-le previdnosti:

Mesarji ne smejo svoje klavne živine z ono, ki jo redé za svojo potrebo, vkup v enem hlevu imeti, niti na občinski pašnik goniti.

Čedniki ali govedarji ne smejo brez županovega dovoljenja novokupljene živine sprejemati v občinsko čedo, ter imajo dolžnost, kdarkoli v čedi ktero živinče zboli, to brez odloga naznaniti gospodarju in pa županu.

Krčmarji (oštirji) morajo v njih hleve priguano rogato živino, klajo, ki se ji poklada, steljati in pa gnoj, ki je ostal po njej, odstranjati od svoje živine in skrbeti, da se teh reči ne dotakne. —

Kdar se je kuge bati, v takem času sme deželno poglavarstvo mesarjem in živinskim trgovcem tudi prepovedati, da ne smejo stopiti v tuj hlev.

Kaj se naredi pred vsem drugim?

§. 19. Gosposka ali županstvo tistega kraja ima dolžnost, brž kakor izve, da je živinče za boleznijo, o kateri gre sum, da je goveja kuga, kde zbolelo ali poginilo, ali da se je kde očitno goveja kuga prikazala, začasno in predno pride komisija, ki jo politična gosposka zastran kuge pošlje:

1. ta prigodek po tistem kraju razglasiti ter opomniti stanovalce, kako zelo nalezljiva da je goveja kuga, in kako velike nevarnosti da lahko iz tega nastopijo;
2. napraviti, da se dotični hlev ali staja zapró;
3. prepovedati in ubraniti, da nobeno govedo, nobena ovca in koza iz kraja drugam ne pride;
4. ustaviti gonjenje živine na pašo.

Nagledniki in strežniki.

§. 31. Da se izpelje, kar je narejeno zastran zaprtije in zavarovanja dežele pred kugo, naj se skrbi za dovoljno število naglednikov, in če je treba, za vojaško pripomoč (asistencijo.)

Poročilo za policijsko ubite živali.

§. 32. Ako se po predpisih vsled uradnega ukaza komisije za kugo postavljene, kako govedo, kako ovco ali koza ubije, dobi lastnik za pobito žival polno odškodbo ali povračilo po cenilu; toda znesek tega povračila se mora takrat, kadar je dopuščeno, žival v denar spraviti, znižati za čisto skupilo iz mesa in kože, ki ostane odbivši stroške za razkužbo, za prevožnjo in kar je drugega plačati bilo.

Ceni se živina po ceniteljih, namreč po dveh za to posebej v prisego vzetih zaupnih možéh in po možu, ki ga politična okrajna gosposka odbere; cenijo pa živino po vrednosti, ktero bi bila imela ne gledé na kugo, če bi se ne bila pokončala, z ozirom na ceno, kakoršno ima v tistem kraju, z ozirom na to, čemu jo ima lastnik, koliko je stara, kako rejena itd. Kadar trije cenilci povedó vsak drugačen znesek, naj velja srednji znesek za cenilo.

Če je gospodar ubite živine kako kriv, da se je goveja kuga zatrosila, ali če, kakor je bil dolžen, ni naznanil, da mu je živinče obolelo, izgubil je pravico do povračila.

Kdo plačuje stroške?

§. 33. Povračilo, ki ljudem gre za pobito živino (§. 32), potem stroški, ki se naberó iz zaprtije mej med temi deželami in sosednjimi državami in deželami Ogerske krone s pomočjo vojaštva (armade), iz naprave in vzdrževanja živinskih kontumacij in kvarantin na meji cesarstva in iz zatiranja kuge sploh, opravljajo se iz državnega zaklada.

Stroške za čuvanje mej med eno in drugo teh dežel, kakor tudi stroške za zapiranje krajev z vojniki po notrajnem ktere teh dežel, plačuje dotična kronovina.